

# Magyar Bowling és Teke Szövetség Teke Szakági Szövetség

## TEKE JÁTÉKVEZETŐI SZABÁLYZAT (2014. július hó)

Összeállította: Molnár Tibor MATESZ Játékvezető Bizottság Elnök és Szarvas Balázs MATESZ Versenybizottság Elnök. A Játékvezetői Szabályzat alapját az érvényben lévő Nemzetközi szabályzat és Szabó Béla korábbi MATESZ Nemzetközi Bizottságvezető által készített 2005. (július) szabályzat alkotja.

### 1. BEVEZETÉS

Cél és érvényesség:

A MAGYAR BOWLING ÉS TEKE SZÖVETSÉG TEKE SZAKÁGI SZÖVETSÉG (továbbiakban: MATESZ) JÁTÉKVEZETŐI SZABÁLYZATA (továbbiakban: JVSZ) - a MATESZ egyéb Szabályzataival és Határozataival, valamint a vonatkozó Versenykiírásokkal együtt - szabályozza a képesítések megszerzésének módját, a Magyar Játékvezetők osztályba sorolásának, (minősítésének) illetve a versenyen (mérkőzésen) végzendő sporttevékenységük alapján történő besorolásuk feltételeit, valamint a MATESZ, a Megyei (Budapesti) Tekézők Szövetségei, a Megyei Jogú Városok Tekéző Szövetségei, a Városi Tekéző Szövetségek (továbbiakban: MATESZ Szervezeti Egységei) hazai sportrendezvényein közreműködő Játékvezető(k) és Versenylap-író(k), gépkezelők sporttevékenységét.

A MATESZ Szervezeti Egységei kötelesek saját Játékvezetői Szabályzataikat ehhez igazítani! A MATESZ Szervezeti Egységeinek lehetőségük van a mindenkor érvényben lévő MATESZ szabályzatokat kiegészíteni. A MATESZ JVSZ rendelkezései a sportszerűség iratlan törvényein nyugszanak, ezeket ennek értelmében kell értelmezni és alkalmazni.

A MATESZ JVSZ rendelkezései - a MATESZ egyéb Szabályzataival és Határozataival, valamint a vonatkozó Versenykiírásokkal együtt kötelezőek és érvényesek minden hazai rendezvényre és bajnokságra, valamint a MATESZ minden Szervezeti Egységére, illetve Tag- és Sportegyesületére, Tekeosztályára és Klubjára (továbbiakban: Tagjaira). Eltérő rendelkezések esetén a MATESZ Határozataiban és a vonatkozó Versenykiírásban foglaltak a mérvadók.

A MATESZ JVSZ rendelkezéseinek betartásáért a MATESZ Szervezeti Egységei és Tagjai, illetve ezek mindenkor illetékes sport tisztségviselői felelősek.

A MATESZ Szervezeti Egységei, Elnökségei jogosultak további helyi rendelkezéseket hozni, de ezek nem lehetnek ellentétben a MATESZ JVSZ előírásaival. Ezen alaprendelkezések változtatásáról és kiegészítéséről csak a MATESZ ELNÖKSÉGE határozhat.

Beadványok benyújtására jogosultak:

- MATESZ Szervezeti Egységei Elnökségei, illetve elnökségi tagjai
- a MATESZ Elnökségének tagjai

## 2. A JÁTÉKVEZETŐK OSZTÁLYBA-SOROLÁSA (MINŐSÍTÉSE), a JÁTÉKVEZETŐK MŰKÖDÉSI FELTÉTELEI

### 2.1. A Játékvezetők osztályba sorolása (minősítése):

A Játékvezetők játékvezetői vizsgaeredményük, gyakorlati éveik, illetve a gyakorlati éveik alatt végzett játékvezetői tevékenységük megítélése alapján kell besorolni a különböző osztályokba, az alábbiak szerint:

- III. osztályú Játékvezető
- II. osztályú Játékvezető
- I. osztályú Játékvezető
- Országos Játékvezető
- Nemzetközi Játékvezető

### 2.1.1 A Játékvezetők besorolása a tekeversenyen (mérkőzésen) végzendő sporttevékenységük alapján:

- a) Főbíró, Játékvezetői Bizottság Elnök és Tag, Ellenőr
- b) Versenylap-író, gépkezelő

### 2.1.2 A Főbírói működés feltételei:

Főbíróként működhet a MATESZ és MATESZ Szervezeti Egységei által lebonyolításra kerülő tekeversenyeken (mérközéseken) az, aki:

- a MATESZ vagy a MATESZ Szervezeti Egységei által szervezett és lebonyolított teke játékvezető vizsga sikeres letételével, valamint három - játékvezetőként történő - sikeres tekeverseny levezetéssel rendelkezik
- működése során ezeket a szabályokat maga is betartja és másokkal is betartatja,
- a teke játékvezetői működéstől nincs eltiltva és nem folyik ellene fegyelmi eljárás sem,
- továbbá betöltötte 18. életévét, illetve
- még nem töltötte be 70. életévét

Megjegyzés: (Kivételek)

- 15-18. éves fiatalok a fenti tekeversenyeken közreműködhetnek, mint Versenylap-írók, gépkezelők
- 70. életévüket betöltött teke játékvezetők pedig fenti tekeversenyeken közreműködhetnek, mint:
  - Játékvezető Bizottsági elnökök vagy tagok, illetve mint
  - Ellenőrök, gépkezelők.

### 2.1.3 A Főbírói, Játékvezető és Versenylap-írói és gépkezelői költségtérítés, az előkészületi idő, a tekeverseny (mérkőzés) tényleges időtartama:

- A Főbíró, a Versenybizottság Elnök és Tagok, az Ellenőr, illetve a Versenylap-író, gépkezelők a vonatkozó Versenykiírás mellékleteként kiadott díjtáblázat szerinti költségtérítést kapják, amelynek alapja az előkészületi idő (Főbíróknál és Játékvezetőknél a pálya, a sporteszközök és a versenyzői igazolvány(ok) felülvizsgálata, illetve ellenőrzése, a Versenylap-író, gépkezelőknél a számukra kijelölt pályasáv-páron az automata állító és kijelző berendezés működésének ellenőrzése) valamint mindegyiküknél: a tekeverseny (mérkőzés) tényleges időtartama.

- Az előkészületi idő a tekeverseny (mérkőzés) hivatalos kezdete előtt fél órával kezdődik, a tekeverseny (mérkőzés) tényleges időtartama pedig a Versenyjegyzőkönyv aláírásával végződik. Ha a Főbíró, Játékvezetők, Versenybizottság Elnök és Tagok, Ellenőr, illetve a Versenylap-író, gépkezelők az előírt fél óránál később érkezik/érkeznek meg a tekeversenyre (mérkőzésre) a pályára, akkor a költségtérítési időtartam az érkezés(ük) időpontjától számít. Ha viszont a tekeverseny (mérkőzés) tényleges időtartama - pl. a más városból érkező csapat késése miatt kötelező egyórás várakozás következtében megnövekszik - automatikusan megnövekszik a költségtérítési időtartam is!

A várakozási idő miatti költségtérítés többletet a hazai csapatnak joga van az elkésző vendégcsapattal – számla ellenében – megfizettetni.

#### 2.1.3.1 A Főbíró, Játékvezetők, illetve Versenylap-író, gépkezelő küldés elve, küldési korlátok:

- A) A Játékvezető - Főbíróként - általában csak minősítésüknek megfelelő osztályú tekeversenyeket vezethetnek. (Kivételt lásd ezen bekezdés C. pontjában)
- B) Az Országos Játékvezetők vezetik a magasabb osztályú bajnoki mérkőzéseket és egyéb országos tekeversenyeket
- C) minősítésüknél magasabb osztályú tekeversenyeket a Játékvezetők csak szükség esetén vezethetnek, ha az illetékes Szövetség Versenybizottsága más megfelelő minősítésű Játékvezetőt kiküldeni nem tud.

#### 2.1.4 A Játékvezetői képesítés - osztályba sorolás (minősítés) - megszerzése, megszüntetése

##### 2.1.4.1. A Játékvezetői képesítés megszerzése:

- a) A Játékvezetői képesítést - osztályba sorolást (minősítést) – az Országos és a Nemzetközi Játékvezetői minősítés kivételével - a területileg illetékes Szövetség Játékvezetői Bizottsága és Versenybizottsága előtt letett sikeres elméleti és gyakorlati vizsgával lehet megszerezni.

A vizsgára való jelentkezés önkéntes, feltétele a betöltött 18. életév. A vizsgára jelentkezőknek lehetőségük van a területileg illetékes Szövetség Játékvezetői Bizottsága vagy Versenybizottsága rendelkezései szerint a vizsga előtt tanfolyamon, konzultáció(ko)n részt venni, erre vonatkozó szakismereteiket bővíteni.

A vizsga elméleti és gyakorlati részből áll. Aki az elméleti vizsgán nem felel meg, az a gyakorlati vizsgára nem bocsátható. A sikertelen vizsgát tett vizsgázó csak a következő alkalommal meghirdetett vizsgán vizsgázhat újra.

Aki az elméleti vizsgán megfelelt, annak a következő három hónapon belül le kell tennie a gyakorlati vizsgát.

A gyakorlati vizsga három hivatalos verseny - Játékvezetőként történő - önálló levezetéséből áll, ahová a területileg illetékes Játékvezető Bizottság vizsgaellenőrt küld ki. Aki a gyakorlati vizsgán nem felel meg - elméleti vizsgája bármilyen jó eredménnyel zárult - Játékvezetői képesítést nem kaphat.

Az elméleti vizsga vizsgáztató bizottságának legalább három tagból kell állnia. A Bizottságot a Területi Játékvezetői Bizottság Elnöke és a Területi Versenybizottság Elnöke jelöli ki.

b) A Játékvezetői osztályba sorolások (minősítések) megszerzése az alábbi követelmények alapján történik:

- III. osztályú Játékvezetői minősítést azok kaphatnak, akik a kezdő Játékvezetői vizsgát eredménnyel letették.
- II. osztályú Játékvezetői minősítést az illetékes Területi bizottságok adhatnak egy éves eredményes munka vagy a Játékvezetői vizsga „jó” eredménye alapján.
- I. osztályú Játékvezetői minősítést a Területi bizottságok adhatnak két éves eredményes munka alapján vagy a MATESZ Játékvezetői Bizottság ajánlásával azonnal.
- Országos Játékvezetői minősítést azok a Játékvezetők kaphatnak, akik I. osztályú minősítéssel tekeversenyeken (mérkőzéseken) Játékvezetőként 5 éven keresztül az évenként kötelező számú versenyt levezettek, illetve két éves eredményes munka alapján a MATESZ Játékvezetői Bizottság előtt sikeres különbözeti vizsgát tettek.

Az Országos minősítésű Játékvezetők közül a MATESZ Elnöksége jelöli ki a Nemzetközi játékvezetőket és eseti MATESZ Elnökségi döntés alapján fedezi a nemzetközi vizsga letételével, továbbá kötelező továbbképző tanfolyamon való részvételükkel kapcsolatos kiadásokat. (Utazási költség, részvételi díj, stb.)

c) Valamennyi osztályba sorolt (minősített) játékvezető köteles részt venni a működése területén illetékes Szövetség Játékvezetői Bizottsága által évenként megrendezésre kerülő játékvezetői továbbképzésen. A továbbképzésen való részvétel igazolása előfeltétele a játékvezetői igazolványok - évenkénti, kötelezően előírt - érvényesítésének.

Minden Játékvezető kötelezően tagja a MATESZ-nek közvetlenül vagy a MATESZ Szervezeti Egységei, illetve Tagjain keresztül, tagdíjat az illetékes Szövetségnél, annak rendelkezései szerint köteles fizetni.

- A játékvezetők évente legalább 8 tekeversenyt (mérkőzést) kötelesek levezetni. Az évenkénti 8 tekeverseny (mérkőzés) levezetése alól mentesítve vannak a következők: a területileg illetékes Szövetségek és a MATESZ Játékvezetői Bizottság és a Versenybizottságának Elnökei, tagjai, továbbá azok, akiknek alapos indok alapján a területileg illetékes Játékvezetői Bizottság - előzetes írásbeli kérelemre - felmentést ad.

#### 2.1.4.2 A Játékvezetői osztályba sorolás (minősítés) megszüntetése, visszaminősítés, a Játékvezetői működés felfüggesztése:

- a) a játékvezetői osztályba sorolás (minősítés, képesítés) megszűnhet fegyelmi úton; lemondás, elhalálozás folytán vagy hivatalból való törléssel. A Játékvezetői képesítés visszavonása, illetve visszaminősítés lehet meghatározott időre szóló vagy végleges.
- b) a Játékvezető működésének felfüggesztése esetén továbbra is megtartja képesítését, de felfüggesztésének ideje alatt játékvezetői sporttevékenységet nem végezhet.

## 2.2 **A FŐBÍRÓ, JÁTÉKVEZETŐK ÉS A VERSENYLAP-ÍRÓK, GÉPKEZELŐK FELADATAI, HATÁSKÖRÜK, MŰKÖDÉSÜK IDŐTARTAMA, KÖTELESSÉGEIK ÉS JOGAIK**

### 2.2.1 A Főbíró és a Versenylap-író, gépkezelők feladatai, hatáskörük, működésük időtartama:

- a) A Főbíró (Játékvezetők) feladata, hatásköre:

Biztosítani kell a tekeverseny (mérkőzés) versenyszabályok szerinti, sportszerű lefolyását. Hatásköre kiterjed - függetlenül attól, hogy a pályán folyik-e a tekeverseny (mérkőzés) vagy szünetel - a pálya teljes területére. Ellenőrzése alá tartozik mindenki, aki a tekeversenyen (mérkőzésen) közreműködik:

- A Versenylap-író, gépkezelőként közreműködő Versenybírók;
- A Versenylap-író, gépkezelők = Gyakorló Versenybírók;
- A Versenyzők és a versenyzőket irányító edzők, vezetők;
- A pálya felügyeletet ellátó közreműködők: Versenytábla-felírók, zsinór-kibogozók, ablak nyitók-zárók, függöny-kezelők, világítás ki és bekapcsolók, Versenyjegyzőkönyv-írók, takarító-személyzet;
- A versenyorvos, ha van ilyen ügyelet;
- A nézők

Ha a tekeversenyen (mérkőzésen) közreműködők szabálytalanságot követnek el, vagy zavarják a tekeverseny (mérkőzés) lefolyását, jogosult Őket meginteni, ismétlődés esetén figyelmeztetni vagy ha a szabálytalanságot ennek ellenére sem szüntetik meg, Őket eltávolíttatni. Ilyen esetekben a Főbíró a legkisebb szabálytalanságot is köteles külön írásban jelenteni, az Őt kiküldő Versenybizottságnak.

Főbírónak kell tekinteni azt a kiküldött Játékvezetőt is, aki egyedüli Játékvezetőként végzi munkáját - pl. kétsávos pályán - annak ellenére, hogy elvégzi a Versenylap-író, gépkezelői munkát is.

Ezzel ellentétben, ha egy Játékvezető - Főbíró irányítása alatt - Versenylap-író, gépkezelőként működik közre az adott versenyen, (mérkőzésen) feladata és hatásköre a Versenylap-író, gépkezelőkével egyező.

b) A versenylap-író, gépkezelők feladata, hatáskörük:

Feladatuk az elért eredmények rögzítése, az Egyéni Versenylapok pontos, hiba nélküli, jól olvasható vezetése, továbbá a számukra kijelölt pályasáv-pár vezérlőpultjának szakszerű kezelése. Korrekció szükségessége esetén – melyre jelzésük alapján a Főbírótól kapnak utasítást, mivel nincs figyelmeztetési joguk! – az eredmény megváltoztatása, illetve téves maradó alakzat esetén a helyes maradó alakzat beállítása. Hatáskörük csak a számukra kijelölt pályasáv-párra terjed ki, annak azonban nincs akadálya, hogy a versenyzők pályasáv-pár-cseréjekor Ők is pályasáv-párt váltsanak, a Főbíró előzetes döntése szerint.

## 2.2.2 A Főbíró, Játékvezető és a Versenylap-író, gépkezelők kötelességei és jogai

### 2.2.2.1 A Főbíró, Játékvezető és a Versenylap-író, gépkezelők kötelességei és jogai a tekeverseny (mérkőzés) megkezdése előtt:

a) A Főbíró (Játékvezető) - miután fél órával a tekeverseny (mérkőzés) hivatalos megkezdése előtt a pályán megjelent - köteles személyesen felülvizsgálni a pályát, annak tartozékait, valamint a sporteszközöket. Köteles továbbá felvilágosítást kérni a Versenylap-író, gépkezelő sporttársaktól az automata állító és kijelző berendezések működőképességéről, majd ennek alapján határoz az esetleges - a pályafelügyelet által, a verseny (mérkőzés) kezdetéig el nem hárítható - hibák miatt a Versenylap-írói, gépkezelői többlet teendőkről. (Például: bizonyos bábukat „nem ad meg az automata” vagy szabályosan leütött bábút „visszahozza” és a „téves alakzatot” vagy „téves eredményt” módosítani szükséges!)

Ezen versenylap-írói, gépkezelői többlet teendők meghatározása rendkívül fontos, mivel kizárólag a Főbíró joga annak elbírálása, hogy a pálya, a sporteszközök versenyre alkalmasak-e vagy pedig állapotuk nem megfelelő, illetve szabálytalan, továbbá, hogy a pályával, a sporteszközökkel és egyéb, a verseny lebonyolítását nehezítő vagy gátló hiányosságokkal kapcsolatos kifogás csak a verseny megkezdése előtt és kizárólag csak a Főbírónál emelhető! Amennyiben a kiküldött Főbíró (Játékvezető) a mérkőzés előtt 10 perccel nem érkezik meg a pályára, a rendezőségnek (a hazai csapatnak) Szükség Játékvezetőről kell gondoskodnia. A Szükség Játékvezetőt a két érdekelt fél közösen kéri fel a verseny levezetésére, együttes megállapodás alapján. A Szükség Játékvezetőt úgy kell tekinteni, mintha hivatalosan küldték volna ki, vagyis ugyanazok a köteleességek terhelik, illetve jogok illetik meg, mint a hivatalosan kiküldött Főbíró.

Nem lehet Szükség Játékvezető az:

1. akinek nincs teke játékvezetői képesítése;
2. akit a teke játékvezetői működéstől eltiltottak vagy felfüggesztettek, mindaddig, amíg eltiltása vagy működésének felfüggesztése tart;
3. aki nem a verseny teljes idejére, hanem csak bizonyos meghatározott időre vállalná a verseny vezetését;
4. aki a mérkőzésen, mint versenyző részt vesz.

Szükség Játékvezetőnek elsősorban olyan jelenlevő játékvezetőt kell felkérni, aki egyik érdekelt csapatnak sem tagja. Ha a hivatalosan kiküldött játékvezető a tekeverseny (mérkőzés) megkezdése előtt vagy a verseny tartama alatt rosszul lesz, a verseny Szükség Játékvezető beállításával megkezdhető, tovább folytatható, illetve befejezhető. Ilyen esetben a Szükség Játékvezetőnek külön lapon jelentést kell adni a területileg illetékes Szövetség Versenybizottságának.

Szükség Játékvezető hiányában a két csapat vezetői (intézői) a mérkőzést kötelesek levezetni. Megállapodhatnak a vezetők azonban abban is, hogy csak az egyik csapat vezetője (intézője) vezesse le a versenyt, de az ellen utólag kifogást emelni, észrevételt tenni nem lehet. Ha kiküldött Főbíró hiánya miatt Szükség Játékvezető vagy a csapatok intézői vezetik le a versenyt, ezt a tényt a Versenyjegyzőkönyv mellé csatolt külön lapon jelenteni kell a területileg illetékes Versenybizottságnak. Ezt a jelentést - akár Szükség Játékvezető, akár a csapatok technikai vezetői (intézői), mint Szükség Játékvezetők vezetik le a mérkőzést – aláírásán, aláírásukon kívül a két csapat vezetőjének is alá kell írnia. Ugyanígy kell aláírni a Versenyjegyzőkönyvet is.

Főbíró, Játékvezető hiányára való hivatkozással versenyt (mérkőzést) elhalasztani nem lehet!

b) A Főbíró, Játékvezető kötelessége és egyben joga, hogy ellenőrizze a versenyzők – a csapatvezetőktől átvett – sportigazolványaiban:

- a versenyzők versenyzési jogát, ezen belül - különös figyelemmel - a sportorvosi engedély érvényességét, a VERSENYSZABÁLYZATBAN előírtak szerint.
- a Sportévre érvényes versenyengedélyt, (Superliga, NB I. II. III. és ezek tartalék bajnokságaiban, a Megyei I. és II. osztályú csapatbajnokságokban, a MATESZ felmenő ágában szereplő városi Csapatbajnokságokban, továbbá minden MATESZ által rendezett versenyen)
- Kölcson versenyzőnél pedig ellenőrzi(k) az erről szóló „Megállapodást” vagy a kölcsönzési idő meghosszabbítására vonatkozó „Megállapodást”, ezeket a versenyző köteles sportolói igazolványában tartani.
- A Főbíró, Játékvezető – miután megnyitotta a versenyt (mérkőzést) – „A PÁLYA SZABAD” mondattal ad engedélyt a verseny megkezdésére.

c) a Versenylap-író, gépkezelők kötelesek személyesen felülvizsgálni a számukra kijelölt pályasáv-párokban az automata állító és kijelző-berendezések működését. Esetleges - a pályafelügyelet által el nem hárítható - hiányosságokat kötelesek a Főbírónak jelenteni, hogy a verseny során - a Főbíró utasításai szerint - a szükséges korrekciókat, minden érdekelt egyetértése mellett lehessen végrehajtani. (A reklamációk elkerülése érdekében a korrigálás végrehajtása módjáról a Főbíró köteles tájékoztatni a csapatok vezetőit még a verseny megkezdése előtt!)

#### 2.2.2.2 A Főbíró, Játékvezető és a Versenylap-író, gépkezelők kötelességei és jogai a verseny (mérkőzés) folyamán:

➤ A Főbírónak, Játékvezetőnek – a verseny (mérkőzés) folyamán - elsősorban a versenyszabályok betartására, illetve betartatására kell ügyelni.

➤ A verseny (mérkőzés) a bemelegítő gurítások elvégzésével kezdődik, előtte a Főbíró, Játékvezető, ha működik hangosbeszélő azt használva a számára kijelölt helyen, ha nincs hangosbeszélő, a pályasáv-párok mellé - a nézők irányában felállva - a verseny (mérkőzés) minden résztvevője részére jól hallható módon bemutatja a versenyzőket, akik bemutatásuk után kézfogással üdvözlöik egymást és felállnak saját pályájuk játékterére. A bemelegítő gurításokat a versenyzők, a Főbíró „A PÁLYA SZABAD” mondattal történő engedélye alapján kezdenek el, a bemelegítő gurítások számára mérvadók a VERSENYSZABÁLYZATBAN foglaltak. Ugyanitt van utasítás a bemelegítő gurítások alatti esetleges cserékre vonatkozóan is. (A bemelegítő gurítások végzése során, bár ez is része a versenynek, az esetleg elkövetett szabálytalanságokért - a versenyzők magatartására vonatkozó előírások megsértése kivételével - a Főbírónak nem kell szankciót - sárga lap vagy sárga és piros lap felmutatása – alkalmazni)

1. A Főbírónak figyelnie kell - a VERSENYSZABÁLYZAT szerint - a gurítás-szériák időtartamának betartását.

Kiemelten kell figyelnie a Főbírónak a szabályok szerinti eredmény megállapításra, az eredmények folyamatos vezetésére és értékelésére, a szabályos gurítás-végrehajtásokra, valamint a versenyzők magatartási szabályainak betartatására.

2. A Főbíró a verseny (mérkőzés) folyamán felügyeli, ellenőrzi a Versenylap-író, gépkezelők tevékenységét, főként a pontos Versenylap vezetését. Adott esetben a Versenylap-író, gépkezelő(k) jelzésére – a szóban-forgó pályasávon – a Főbíró dönt a Versenylap-író, gépkezelő tennivalójáról. (Pl.: Eredmény korrekció mind a kijelzőn, mind a Versenylapon, vagy téves maradó alakzat módosítása)

➤ A Főbírói figyelmeztetéseket a Versenylapokra – a szabálysértés adataival együtt – a Versenylap-író, gépkezelőknek - kell beírni.

a) Az első Főbírói figyelmeztetéssel járó szabálysértésnél az Egyéni Versenylap „Megjegyzés” rovatába beírják:

➤ TELIZÉSÉNél: ELSŐ SZABÁLYSÉRTÉS (Pl. 1. belépés) - Sárga lap. 10. gur., az ütött fák számát pedig az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe írják be, amit a Főbíró pirossal bekarikáz, végül – ahol ez szükséges - az ütött fá(ka)t a Főbíró utasítására megadják, ezzel növelik az elért eredményt.

A versenyprogram szerint működő automatáknál mindez a szabályok szerint, automatikusan megtörténik, és a Főbíró utasítására a Versenylap-író, gépkezelők csak az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe, illetve annak „Megjegyzés” rovatába kötelesek a beírásokat elvégezni! Ha az első szabálysértés nem automatikusan jelzett belépés miatt történt – hanem pl. hosszú gurítás, támaszkodás, vagy sportszerűtlen versenyzői magatartás, stb. - akkor a Versenylap-író, gépkezelők a Versenylap „Megjegyzés” rovatába történő beírás mellett a Főbíró szóbeli utasítására az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe beírják a szabálytalanul leütött fák számát, amit a Főbíró pirossal bekarikáz.

A versenyprogram szerint működő automatáknál a Versenylap-író, gépkezelőknek működtetni kell ilyen esetben a „sárga lap gombot” és a gép az ütött fá(ka)t az eredményhez hozzáadja, de világít a sárga lámpa. Ezen kívül csak az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe, illetve a „Megjegyzés” rovatába kötelesek a beírásokat elvégezni!

#### ➤ TAROLÁSNÁL:

Az Egyéni Versenylap „Megjegyzés” rovatába beírják: ELSŐ SZABÁLYSÉRTÉS (Pl. 1. belépés) – Sárga lap. 27. gur., az ütött fák számát pedig az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe írják be, amit a Főbíró pirossal bekarikáz - és ahol ez szükséges - a Főbíró utasítására a megmaradt alakzatot „Képjáték tarolással” visszaállítják, végül az ütött fá(ka)t a Főbíró utasítására megadják, ezzel növelik az elért eredményt. A versenyprogram szerint működő automatáknál mindez a szabályok szerint automatikusan megtörténik - világít és úgy marad a sárga lámpa - és a Főbíró utasítására a Versenylap-író, gépkezelők csak az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe, illetve annak „Megjegyzés” rovatába kötelesek a beírásokat elvégezni!

b) A második és minden további Főbírói figyelmeztetéssel járó szabálysértésnél a Versenylap-író, gépkezelők az Egyéni Versenylap „Megjegyzés” rovatába beírják:

#### ➤ TELIZÉSNÉL:

2. Szabálysértés Pl.: 2. (3.,stb.) belépés – sárga és piros lap, 62. gur., az ütött fá(ka)t pedig az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe írják be, majd ezt a Főbíró piros X-el áthúzza, ezzel érvényteleníti! Végül – ahol ez szükséges - az ütött fá(ka)t a Főbíró utasítására kitörlik, ezzel csökkentik az elért eredményt!

A versenyprogram szerint működő automatáknál mindez a szabályok szerint automatikusan megtörténik - a már világító sárga lámpa mellett világítani fog a piros lámpa is, a gép nem adja meg az ütött fá(ka)t - és a Főbíró utasítására a Versenylap-író, gépkezelők csak az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe, illetve annak „Megjegyzés” rovatába kötelesek a beírásokat elvégezni!

Ha a második és minden további szabálysértés nem automatikusan jelzett belépés miatt történt - hanem pl. hosszú gurítás, támaszkodás, vagy sportszerűtlen versenyzői magatartás, stb. - akkor a Versenylap-író, gépkezelők, a Versenylap „Megjegyzés” rovatába történő beírás mellett a Főbíró szóbeli utasítására az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe beírják a



szabálytalanul leütött fák számát, amit a Főbíró piros x-el való áthúzással érvénytelenít! Végül - ahol ez szükséges - az ütött fá(ka)t a Főbíró utasítására kitörlik, ezzel csökkentik az elért eredményt!

A versenyprogram szerint működő automatáknál a Versenylap-író, gépkezelőknek működtetni kell ilyen esetben a „sárga lap-gombot” és a már világító sárga lámpa mellett a piros lámpa is világítani fog, a gép az ütött fá(ka)t az eredményhez nem adja hozzá, majd továbbra is világít a sárga lámpa. Ezenkívül csak a Versenylap megfelelő négyzetébe, illetve a „Megjegyzés” rovatába kötelesek a beírásokat elvégezni!

➤ **TAROLÁSNÁL:**

2. Szabálysértés Pl.: 2. (3., stb. ) belépés - sárga - piros lap, 29. gur., az ütött fá(ka)t az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe beírják, majd a Főbíró ezt piros X-el áthúzza, ezzel érvényteleníti! - és ahol ez szükséges - a Főbíró utasítására a megmaradt alakzatot „Képjáték tarolással” visszaállítják.

A versenyprogram szerint működő automatáknál mindez a szabályok szerint automatikusan megtörténik - világít a már világító sárga mellett a piros lámpa is - és a Főbíró utasítására a Versenylap-író, gépkezelők csak az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe, illetve annak „Megjegyzés” rovatába kötelesek a beírásokat elvégezni!

Ha a második és minden további szabálysértés nem automatikusan jelzett belépés miatt történt - hanem pl. hosszú gurítás, támaszkodás, vagy sportszerűtlen versenyzői magatartás, stb. - akkor a Versenylap-író, gépkezelők, a Versenylap „Megjegyzés” rovatába történő beírás mellett a Főbíró szóbeli utasítására az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe beírják a szabálytalanul leütött fák számát, amit a Főbíró piros x-el való áthúzással érvénytelenít!

A versenyprogram szerint működő automatáknál a Versenylap-író, gépkezelőknek működtetni kell ilyen esetben a „sárga lap-gombot” és a már világító sárga lámpa mellett a piros lámpa is világítani fog, a gép az ütött fá(ka)t az eredményhez nem adja hozzá, de nem állítja vissza az(oka)t, és továbbra is világítani fog a sárga lámpa! Ezenkívül csak az Egyéni Versenylap megfelelő négyzetébe, illetve annak „Megjegyzés” rovatába kötelesek a beírásokat elvégezni!

1. Az Egyéni Versenylap „Megjegyzés” rovatába értelemszerűen szintén be kell írni a utólagos, vagy előlegezett „nullával értékelést” is!

2. A Főbíró adott esetben a versenyt (mérkőzést) felfüggesztheti, félbeszakíthatja, illetve be is szüntetheti a VERSENYSZABÁLYZATBAN foglaltaknak megfelelően.

3. A rosszul létre panaszkozó vagy megsérült versenyzőt a Főbíró akkor engedheti tovább versenyezni, ha a versenyző állapota a verseny (mérkőzés) felfüggesztési ideje alatt - max. 10 perc - láthatóan javult és a versenyző a verseny (mérkőzés) folytatását vállalja.

4. A Főbírónak sárga, sárga és piros, végső esetben piros lap felmutatásával kell megakadályoznia azt is, hogy a versenyző gurítás-végrehajtása előtt szándékosan húzza az időt és ezzel ellenfelét zavarja (pl. többszöri felesleges törölközés, hosszú ideig tartó beszélgetés az irányítóval, hosszas szerelésigazítás stb.)

5. Mind a Főbírónak, mind a Versenylap-író, gépkezelő(k)nek lehetőleg sportöltözetet, illetve a néhány megyében már alkalmazott „egyen öltözetet” kell viselni. Amennyiben erre nincs mód, a verseny utcai ruhában is levezethetik, azonban versenybírói jelvényt, valamint váltócipőt - tornacipőt - köteles(ek) viselni. A Főbíró és a Versenylap-író, gépkezelők - bármelyik csapatvezető kívánságára - kötelesek érvényes Játékvezetői Igazolványukat bemutatni.

#### 2.2.2.3 Várakozási idő versenykezdesnél, illetve verseny közben:

Pályára-lépés a versenyzők késése esetén:

a) A versenyt (mérkőzést) várakozási idő nélkül, a kiírt vagy a hivatalosan lekötött és a Szövetségnek is bejelentett időpontban, pontosan kell megkezdeni. Ez alól kivétel csak a más városból érkező csapat késésénél, illetve az egy órás kötelező bevárásánál van. Ebben az esetben ugyanis a mérkőzést a pályaválasztó csapat egyedül nem kezdeheti el, az egy órás várakozás kötelező.

b) Menetrend szerinti közlekedési eszközzel - más városból - utazó csapat késésekor, az utazó csapat a közlekedési vállalattól szerezzen be információt a késés időtartamáról és erről - lehetőség szerint - tájékoztassa a fogadó csapatot.

\* Ha a saját járművel - más városból - közlekedő csapat utazását rendkívüli esemény gátolja, (műszaki hiba, baleset, rossz időjárás stb.) ami miatt a mérkőzés színhelyére a lekötött időpontra megjelenni nem tud és a késés valószínűleg egy óránál hosszabb lesz, úgy telefonon vagy egyéb módon a fogadó csapatot értesíteni és a késés okát hitelt érdemlően jelezni és igazolni köteles. Ha ilyen értesítés nem érkezik, akkor a fogadó csapatnak egy órát kötelezően várakozni kell, de önként tovább is várhatja ellenfelét. Amennyiben a vendég csapat nem jelent meg, úgy a hazai csapatnak nem kell pályára lépnie, viszont a versenyjegyzőkönyvet ki kell állítani, melyre a mérkőzés elmaradásának tényét rá kell vezetni.

➤ Ha a késés olyan nagymérvű, hogy emiatt a mérkőzés aznap már nem rendezhető meg, akkor a mérkőzés elhalasztható. Az elhalasztásról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a csapatok vezetői és a játékvezető írnak alá. A jegyzőkönyvben szerepeljen az új időpontra vonatkozó megállapodás is. A jegyzőkönyvet azonnal meg kell küldeni az illetékes Versenybizottságnak.

➤ Az elmaradt, vagy be nem fejezett mérkőzést két héten belül le kell játszani. Ha a mérkőzés műszaki hiba miatt szakadt félbe és aznap nem folytatható, akkor az addig elért befejezett eredményeket, illetve befejezett széria-eredményeket (4x30=120 és 2x30=60 vegyes gurításos versenyen a befejezett 30 gurítások, 2x50=100 vegyes gurításos versenyen befejezett 50, 4x20=80 és 2x20=40 vegyes gurításos versenyen a befejezett 20 gurítások) eredményét a versenyjegyzőkönyvben rögzíteni kell.

A versenyt azok a versenyzők vagy cseréik folytathatják, akik versenyzésüket nem fejezték be, illetve még nem léptek pályára. A folytatásban a mérkőző csapatok színeiben csak olyan játékosok léphetnek pályára, akik a mérkőzés eredeti időpontjában is igazoltan tagjai voltak az érintett szakosztályoknak, kluboknak. Amennyiben a csapatok nem játsszák le 2 héten belül az elmaradt mérkőzést, úgy az illetékes Versenybizottság kötelező érvénnyel határozza meg az új időpontot. Az új mérkőzéssel kapcsolatos költségek az elhalasztást okozó csapatot terhelik.

➤ Helyi csapatok mérkőzését – kétsávós, négysávós vagy hatsávós pályán – akkor is el kell kezdeni és várakozási idő nélkül lebonyolítani, ha valamely csapat létszáma hiányos vagy az egyik csapat versenyzői távol maradtak. Ugyanez az eljárás a - várakozási időn belül - de csonka létszámmal megérkező vidéki csapat esetében is. Későn jövő versenyzők mindenkor csak a következő versenyző pályára lépésekor, azzal együtt léphetnek pályára, versenyzés közben nem.

Helyi mérkőzés lekötött kezdési időpontjára meg nem jelent csapat versenyzői késés esetén a következők szerint léphetnek pályára, a jelenlevő csapat versenyzői pedig az alábbiak szerint játsszák le a mérkőzést:

Ha a mérkőzés közben nincs jelen valamelyik csapatnál további versenyző, ezt a létszámát a csapat elveszti, de következő versenyzője még a következő párban pályára léphet. Két párban távol maradó csapat további versenyzői már nem versenyezhetnek. A jelenlevő csapat hátralevő versenyzőit párosítani kell. A késést vagy a meg nem jelenést a versenyjegyzőkönyvben rögzíteni kell.

Négysávós vagy hatsávós pályán – csonka létszámú kezdés esetén – a késve érkező versenyzők – szintén csak a következő sorban léphetnek pályára. Az elkéső vagy más ok miatt hiányos létszámú csapat csak a kiesett versenyzőivel csökkentett létszámban szerepelhet a mérkőzésen. Ide vonatkozó esetleges szankciókat a Versenykiírásban rögzítik!

1) Nincs várakozási idő tekeverseny (mérkőzés) közben. Egyéni tekeversenyen az a versenyző, aki a kiírt időre nem jelent meg, elveszíti indulási jogát. Ha a tekeversenyen (mérkőzésen) a soron következő versenyző nincs jelen, illetve a Főbíró felszólítására nem jelentkezik, a Főbíró a jelenlevő versenyzőnek - előírt igazoltatása után - engedélyt ad a gurítások megkezdésére. A jelenlevő versenyző ebben az esetben az előírt gurításokat egyedül, ellenfél nélkül teljesíti.

2) Tekeverseny közben - az engedélyezett létszámkeret terhére - csere versenyző állítható be, várakozási idő nélkül. Kivétel, ha a cserére sérülés miatt kerül sor, mert ebben az esetben a beállítandó csere versenyző pályára lépéséig maximum 10 perc áll rendelkezésre.

3) Pályára lépés rendje, pályacserék rendje:

Egyéni és páros, valamint kupaversenyen a versenyzők és a csapatok a sorsolásban, illetve a pályabeosztásban előre kijelölt számú pályákon kezdik a gurítást.

Csapatbajnoki mérkőzéseken a két egymás melletti pályán mindig a két csapat egy-egy versenyzője versenyez. A hazai csapat első versenyzője (versenyzői) a páratlan pályán (pályákon) kezdenek. Pályacserék lebonyolítása és rendje a VERSENYSZABÁLYZAT szerint.

A versenyző nevét bármely időpontban, de legkésőbb az illető versenyző pályára lépéséig a versenytáblára fel kell írni. Ha ez nem történt meg, a Főbíró intézkedjen, hogy a név a táblára felkerüljön, mert ennek hiányában a versenyzőnek nem adható engedély a versenyzésre.

4) A versenyzők tiszta, kifogástalan, csapatversenyeken egységes sportöltözékben versenyezhetnek. Az előírásnak nem megfelelő, szennyezett és a jó ízlést sértő felszerelésben megjelent versenyző a versenyen nem indulhat. A sportöltözék színe bármilyen lehet.

A csapatok további tagjai a kezdő versenyző által viselt mezzel azonos felszerelésben lépjenek pályára. A versenyzők sport-öltözékükön a sportegyesületi néven és jelvényen kívül reklámfeliratot is viselhetnek - sportegyesületük hozzájárulásával. (Nemzetközi versenyeken a vonatkozó Versenykiírás szerint!)

5) Minden egyes versenyzői sor versenyzése után - hangosbeszélő működése esetén a Főbíró, ha nem, akkor a pályasáv párokon dolgozó Versenylap-író, gépkezelők - miután a gurításokat befejező versenyzők a nézőkkel szemben felálltak a játéktér pályatesttel határos részére, „nem hivatalos” egyéni eredményt hirdet(nek.) A csapatok soron következő versenyzői azon a pályán folytatják a versenyt, amelyen azt saját csapatuk előző versenyzője abbahagyta.

6) A gurítások megkezdésére mind a kezdőpályán, mind a pályacseréket követően, hangosbeszélő működése esetén a Főbíró, ha nem, akkor a - Főbíró utasítására - a pályasáv-párokon dolgozó Versenylap-író, gépkezelők ad(nak) engedélyt, ha a Főbíró mindent rendben talált. Engedély nélkül elvégzett gurítás nem értékelhető.

#### 2.2.2.4 A Főbíró, Játékvezetők és a Versenylap-író, gépkezelők kötelességei és jogai - a verseny (mérkőzés) befejezése után:

A tekeverseny (mérkőzés) befejezése után a Főbíró legfőbb kötelessége, egyben joga, az időközben elkészülő Versenyjegyzőkönyv ellenőrzése, a Versenylap-író, gépkezelőktől átvett Versenylapok alapján. Az ellenőrzés befejezésével kerül sor a „hivatalos eredményhirdetésre”, melyhez - csapatmérkőzéseken - mindkét csapat jelenlevő versenyzői felállnak két, egymással szemben fekvő pálya játéktérére. Az eredményhirdetés után a felálló csapatok csatakiáltással, majd kölcsönös üdvözléssel és kézfogással búcsúznak egymástól. (A Főbíró köteles az Egyéni Versenylapokat átadni a csapatvezetőknek!)

### **2.3 A FŐBÍRÓI VERSENY (MÉRKŐZÉS) ELŐTTI PÁLYA ÉS SPORTESZKÖZ ELLENŐRZÉS**

#### 2.3.1 A Főbíró ellenőrzési feladatai:

Pálya és pálya-tartozékok ellenőrzése:

\* A játékterek ellenőrzése során szemrevételezéssel és golyó kigurítással kell megállapítani, hogy felületük hibátlan, tiszta és csúszásmentes. (Cél: A balesetveszély megszüntetése!) Meg kell győződni továbbá a belépés jelzők hibátlan működéséről. Minden pályasáv-páron a közös golyótárolóban legalább 5 golyónak, illetve minden pályasávnál legalább 3 golyónak kell a versenyzők rendelkezésére állni. Ellenőrizni kell a golyók - melyek felülete sima, jól fogható, csúszásmentes kell legyen - átmérőjét, súlyát az alábbiak szerint:

átmérője:                160 + 0,5 mm  
súly:                    2818 – 2871 gramm lehet.

- A pályatesteknél szintén szemrevételezéssel kell megállapítani a felületek tisztaságát, pormentességét, esetleges hibáit, pl.: kitöredezés, hullámosság, felgyűrődés stb. Próbával meg kell győződni az oldal jelzők hibátlan működéséről is.
- A bábuállításokban vizsgálni kell a csészék, az oldalfalak, a lengőpárnák állapotát, a bábuk állapotát, típusának megfelelően! (golyós bábuknál levő acélgolyók meglévőségét és a szabályszerű rugózó képességét. A bábuk - ha azokat a csészék közötti felületre állítják - nem maradhatnak állva!) Ugyanitt ellenőrizni kell az állítási idő - 4 másodperc - helyes beállítását is. Itt kell ellenőrizni továbbá a bábuk méretét és súlyát, az alábbiak szerint:

	Normál bábuk	5. számú bábu
Súly:	1750 + 30 gramm	1780 + 30 gramm

(A súlyeltérés egy készleten belül (5. számú bábút kivéve) nem lehet nagyobb, mint 30 gramm)

- A Versenylap-író, gépkezelők jelzése alapján döntenie kell az esetleg szükséges többlet tennivalókról, a korigálás módjáról és erről - még a verseny (mérkőzés) megkezdése előtt - tájékoztatnia kell a csapatok vezetőit!
- \* A csapatvezetők (intézők) jelzésére meg kell győződnie a kiszolgáló helyiségek (öltözők, fürdők WC-k) állapotáról. (Tisztaság, működés, fűtés-szellőzés, világítás, illetve a fürdő melegvíz-ellátása) Probléma esetén a versenyjegyzőkönyvre fel kell vezetni a hiányosságot, problémát.

Magyar Bowling és Teke Szövetség  
Teke Szakági Szövetség

Hatályba lépés: 2014. július hó

**TEKE JÁTÉKVEZETŐ SZABÁLYZAT**  
Tartalomjegyzék

Fejezet száma	Fejezet címe	Oldalszáma
1.	Bevezetés, Cél és érvényesség	1.
2.	A Játékvezetők osztályba sorolása (minősítése), a játékvezetők működési feltételei	2.
2.1	A Játékvezetők osztályba sorolása (minősítése)	2.
2.1.1	A Játékvezetők besorolása a tekeversenyen végzendő sporttevékenységük alapján	2.
2.1.2	A Főbírói működés feltételei	2.
2.1.3	A Főbírói, Játékvezetői és Versenylap-írói és gépkezelői költségtérítés, az előkészületi idő, a tekeverseny tényleges időtartama	2.
2.1.3.1	A Főbíró, Játékvezetők, ill. Versenylap-író, gépkezelő küldés elve, küldési korlátok	3.
2.1.4	A Játékvezetői képesítés – osztályba sorolás – megszerzése, megszüntetése	3.
2.1.4.1	A Játékvezetői képesítés megszerzése	3.
2.1.4.2	A Játékvezetői osztályba sorolás megszüntetése, visszaminősítés, a Játékvezetői működés felfüggesztése	4.
2.2	A Főbíró, Játékvezetők és a Versenylap-írók, gépkezelők feladatai, hatáskörük, működésük időtartama, kötelességeik és jogaik	4.
2.2.1	A Főbíró, és a Versenylap-író, gépkezelők feladati, hatáskörük, működésük időtartama	4.
2.2.2	A Főbíró, Játékvezető és a Versenylap-író, gépkezelők kötelességei és jogai	5.
2.2.2.1	A Főbíró, Játékvezető és a Versenylap-író, gépkezelők kötelességei és jogai a tekeverseny megkezdése előtt	5.
2.2.2.2	A Főbíró, Játékvezető és a Versenylap-író, gépkezelők kötelességei és jogai a verseny folyamán	7.
2.2.2.3	Várakozási idő versenykezdésnél, ill. verseny közben	10.
2.2.2.4	A Főbíró, Játékvezető és a Versenylap-író, gépkezelők kötelességei és jogai a verseny befejezése után	12.
2.3	A Főbírói verseny (mérkőzés) előtti pálya és sporteszköz ellenőrzés	12.
2.3.1	A Főbíró ellenőrzési feladatai	12.
	Tartalomjegyzék	14.